

Večernik

Leto I. (VIII.), šte. 170

Maribor, četrtek, 24. novembra 1927

»JUTRA«

Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem škat. zasl. v Ljubljani št. 11.408
Velja mesečno, prejemnik v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglaš po karitu
Oglaš sprejema tudi oglašni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Nepričakovana smrt rumunskega diktatorja

DAVI JE UMRL RUMUNSKI MINISTRSKI PREDSEDNIK JONEL BRATIANU. VERZIJA O NJEGOVI ZASTRUPITVI, IZ ŽIVLJENJA RUMUNSKEGA DIKTATORJA.

BEOGRAD, 24. nov. Davi je prišla semkaj čisto nepričakovano iz Bukarešte vest, da je ob 4.15 zjutraj umrl rumunski ministrski predsednik Jonel Bratianu. Bratianu je bolehal že dalj časa na neki vrtni bolezn, ki se je v zadnjem času tako poslabšala, da so morali izvršiti v torek popoldne operacijo. Stanje ministrskega predsednika se je po operaciji znatno poslabšalo in je bolnik davi končno podlegel zavrtni bolezn.

Toda kljub vsem oficijelnim poročilom, ki govore, da je Bratianu podlegel operaciji, pa se v diplomatskih krogih trdovratno vzdržuje verzija, da je bil rumunski ministrski predsednik zastrupljen.

V splošnem se računa z velikimi notranje-političnimi zmešnjavami v Rumuniji. Pristaši bivšega prestolonaslednika Karla upajo, da se princ Karol po smrti svojega največjega in ob enem najmočnejšega nasprotnika zopet vrne v Rumunijo in da bo tako končno urejeno dinastično vprašanje v Rumuniji.

Jonel Bratianu je bil rojen dne 20. avgusta 1864 kot sin znanega rumunskega državnika Joana Bratianu v Florizi. Njegov oče je bil vodja liberalne stranke in je dobil leta 1888. kot tak nalog, da sestavi kabinet. Njegov sin Jonel je študiral v Parizu tehniko in je stopil po dovršenih študijah kot inženjer v službo rumunskih državnih železnic. Leta 1895. je bil Jonel Bratianu prvič izvoljen v zbornico in dve leti kasneje je že postal notranji minister. leta 1910. je prevzel vodstvo liberalne stranke in je bil vrh tega poverjen s sestavo kabineta.

Leta 1913. si je Rumunska po drugi balkanski vojni priporila bolgarsko Dobrudžo. Ob izbruhu svetovne voj-

ne je Bratianu v nasprotju s kraljem Karlom proglasil nevtralnost Rumunije in je Rumunija po posredovanju entente, šele 27. avgusta 1916 napovedala centralnim državam vojno. Bukareški mir z dne 7. maja 1917 nosi podpis Bratianu.

Pod Jonelom Bratianom ima znamenovati Rumunija največje teritorialne pridobitve v svoji zgodovini: pridobila je Bukovino, vso Sedmograško, del Banata in Besarabijo. Ko se Bratianu na pariški konferenci ni posrečilo, da bi uveljavil svoje zahteve tudi glede jugoslovanskega Banata, je odklonil podpis mirovne pogodbe. Razočaran je potem 12. septembra 1919 odstopil.

Med tem se mu je posrečilo, da je reorganiziral liberalno stranko. Ko je kabinet Take Jonescu dne 17. januarja 1922 padel, je sestavil Bratianu po slajni zmagi pri volitvah, novo vlado. Opozicija je sicer pobijala veljavnost volitev in je bojkotirala parlament, toda Bratianu se zato ni niti zmenil, temveč je delal na preureditvi državnih temeljnih zakonov in za upravno reformo. Marca 1926 se je za kratek čas umaknil kabinetu Averescu, dne 23. maja 1927 pa mu je pokojni kralj Ferdinand zopet poveril sestavo vlade.

Zadnje dejanje Bratianu je bila popolna ločitev bivšega prestolonaslednika Karla od državnega vodstva in proglasitev mladoletnega Karlovega sina Mihaela za rumunskega kralja. Po znanem procesu Manolescu je bil njegov položaj precej omajan, vendar pa je imel kljub temu še vedno dovolj energije, da je preprečil vsak prevratni poskus. Bratianu je bil odločen pristaš politike Male antante in francoske orientacije v zunanji politiki.

Trgovinske pogodbe pred skupščino

BEOGRAD, 24. novembra. Danes so bile predložene skupščini predloge glede ratifikacije trgovskih pogodb z Anglijo, Nemčijo in Belgijo.

Poročevalec večine, Milovan Jovanović, je opozarjal, da so pogodbe sklenjene po načelu največjih pogodnosti. Pri podrobnih razpravi o trgovinski pogodbi z Anglijo je imel trgovinski minister kratek ekspoz, v katerem je naglašal, da hoče stopiti vlada z vsemi državami v normalne trg. odnose. Posl. Krajač je ostro kritiziral pogodbo z Anglijo in poudarjal, da so posebno naši pomorski interesi premalo zaščiteni. Pogodba je bila končno sprejeta soglasno, nakar se je pričela razprava o trgovinski pogodbi z Nemčijo. Seja se še nadaljuje.

Borza

LJUBLJANA, 24. novembra. Devize: Berlin 1357, Curih 1095.5, Dunaj 801.25, London 277, Newyork 56.74, Praga 168.45, Milan 308.75. — Efekti: Celjska 164, Ljub. reditna 130, Prva hrvaška 890, Kreditni zavod 160, Vevče 133, Ruše 280—295, Stavnica družba 56, Šešir 104. Stroine tovarne 80.

Autobusni promet, ceste in zveze z vlaki

Z uvedbo avtobusnega prometa po mestu in najbližji okolici, se je pojavila živa potreba po izboljšanju nekaterih cest, ki so v sedanjem stanju nesposobne, da prenesejo tolikšen promet. Ne velja toliko za centrum mesta, kjer so ceste v dokaj dobrem stanju, zato pa tembolj za ceste v periferiji mesta. Omenjamo za enkrat le Tvorniško cesto, glavno dovozo v mesto h koroškemu kolodvoru. Ne oziraje se na v kratkem uvedeni avtobus promet, je treba poudariti, da je ta cesta v tako mizerem stanju, da že navaden voz ne more več voziti po njej. Popravljen menda Tvorniška cesta že od prevrata ni bila, čeprav vozi po njej dnevno nešteto voz in avtomobilov, ponajveč tovornih, ki so cesto docela uničili. Progovna sekulja drž. železnice zanemarija po nepotrebnem to cesto in vzdržuje le v toliko, da nasuje na njo vsako leto enkrat ne kamenje, marveč naravnost cele skale, kar je voznike primoralo, da so si napravili novo cesto ter začeli voziti po travniku in pešpotih. Ker ni kanalizacije, je cesta ob najmanjšem deževju s pešpotjo vred vsa pod vodo, razsvetljena pa je z eno samo svetilko, in še ta je nameščena visoko, vrh kostanjev. Sedaj pozimi, ko je za-

Naša mladina

Maribor, 24. novembra.

Pred dnevi smo čitali v »Jutru« pod gornjim naslovom članek, h kateremu moramo kot prijatelji mladine in v interesu resnice spregovoriti besedo. Najprej ponavlja člankar žalostno dejstvo samomora, ki ga je izvršil študent mariborske meščanske šole. Temu dodaje še ugotovitev, da sta bila nedavno izključena na nekem drugem srednješolskem zavodu (bila je to gimnazija) dva dijaka višjih razredov (bila sta oba osmošolca, torej baš pred maturo) in da stoji končno tik pred izključitvijo tudi neka dijakinja.

Nato sledita v članku kakor težke bombe dva razloga, zakaj je naša mladina tako pokvarjena, da morajo profesorski zbori, ki prav gotovo nimajo lahkega posla pri vzgajanju naraščaja, kaznovati tega in onega z izključitvijo z zavoda in mu s tem dati priliko do poplavljanja. Drugi in tretji odstavek pravita namreč, da sta tem simptomom današnje miselnosti najmlajše generacije kniva prvič preveliko zanimanje za nogomet in drugič premalo poseganje po lepi knjigi. Tako vsaj je razumel članek vsak čitatelj in najbrž tudi avtor ni mislil drugače. Svojo trditev je dokazoval člankar predvsem s citiranjem neke slike v »Koprivah«, ki mogoče zadenejo pravo s svojo pikro satiro v kaki politični zadevi, ki pa nam še zdaleka ne morejo biti merodajne pri tretiranju važnega vprašanja, najtežjega problema — vzgoje. Takoj na prvi pogled je jasno, da je člankar pricipijalen in absoluten nasprotnik nogometa, poln predsodkov do te in podobnih gran moderne sporta. Drugače si ne moremo razlagati dejstva, da primerja gojitev nogometa z odvratno »jungšicarijo« medvojnega časa.

Tako torej: odpravite nogomet, naženite šolarje in študente v knjižnice, da si nabašejo čtiva ter prežidajo z njim še onih par prostih uric sključeni v bogve kakem stanovanju in zraku — in rešili ste problem vzgoje vsaj v Mariboru! Tako izzveni smisel vsega članka. Mogoče člankar ni tako hudo mišl, saj pravi sam, da ekstremi niso nikjer dobri. A efekt v javnosti je bil tak in zgolj radi tega pišemo te vrstice!

Pa si malo pobliže ogledimo te naše nesrečne nogometaše, ki jih najdete hvalabogu na vseh mariborskih srednjih šolah, kakor imate tudi povsod pevce, glasbeni-

ke, šahiste, literate itd. Od pravih nogometašev, priznanih igralcev, ki jih že upoštevajo posamezna društva, jih je velika večina odličnjakov ali vsaj prav dobrih študentov. Če pa se najde med najmlajšimi bradčiči, ki sploh še niso v nobenem društvu, tudi kak slabši dijak, s tem za božjo voljo še ne morete trditi, da je tej njegovi slabosti krivo ravno brcanje starih izranžiranih žog po mestnih ulicah. Ali ni bil nasprotno med ono dvojico izključenih študentov — naj se nam oprostita ugotovitev — eden, ki je imel z lepo knjigo prav mnogo posla in je že aktivno ter uspešno delal na kulturnem polju med narodom, ni pa še menda svoj živ dan brcnil nobene žoge?!

Če že torej iščemo razlogov za slab napredek in neprimerno obnašanje mladine, kjer to dejansko obstoja, bo najbrž treba pogledati kam drugam in ne v tako krivično osovraženi nogomet. Kaj pa če nimajo nekaj na vesti tudi učni redi, čeprav so vsake kvatre novi? Kdo bo na pr. mogoče trditi, da daje eno-ali dveurna telovadba na teden študentu dovolj prilike za razgibanje telesa? In ali se ne trdi nasprotno, da je dosedanji učni red s svojimi zahtevami vse preveč gnjavil študenta in da novi učni red nič boljši ni? In ali nima končno nižjo umsko in moralno stopnjo tega ali onega reveža na vesti današnja družba, ki ne da niti delavcu niti uradniku človeka vrednega življenja, v katerem naj bi dobila najnežnejša mladina svojo trdno podlago za gradnjo onih treh temeljnih in vodilnih idealov: resnice, blagote in lepote?

S takimi članki, kakor je imenovan, se po nepotrebnem podpirajo danes zastareli nazori o vzgajanju mladine po načinu srednješolskih asketskih internatov in se odobrava samo postopanje onih sicer redkih pedagogov, ki e morejo doumeti novega časa, četudi imajo mogoče dan za dnem na ustih oni klasični: mens sana in corpore sano. Ali niso pomilovanja vredni študenti, ki morajo ob vsaki najnedolžnejši priliki skozi mesece in leta poslušati zafkrkovanja, češ za žogo imaš čas, za šolo pa ne? In ali se vam ne smilijo one študentke, ki trepečejo od strahu, da bi zvedel ta ali oni profesor, da igrajo pri hazeni? In vse to kljub izrecnemu dovoljenju ministrstva prosvete, da so te igre dovoljene!

nihče ne bo mogel zanesti na to, da pravočasno prispe z avtomobilom do ljubljanskega vlaka. Mislimo, da to ne bi bilo tako težko. Da šoferjem ne bo treba ravno priprostejšim slojem razlagati, zakaj stane 2 ali 3 Din in do kam itd., naj se na nekaterih mestih postavijo tablice s ceniki, na katerih bi bile označene cene za vsako progo. To bi olajšalo delo šoferjem in ljudem, ki bi že imeli pripravljen denar. Druga želja vseh Studenčanov pa je, da se uvede avtobusna zveza glav. kolodvor — Studenci zvečer ob 22. uri ob prihodu ljubljanskega vlaka. Pot z gl. kolodvora do Studencev je zelo neprijetna, posebno pa v zimskem času in v deževnih dnevih. Ako bi avtobus ne mogel voziti do Studencev, bi zadostovalo eventuelno, ako bi vozil vsaj do stražnice na Frankopanovi cesti. Upamo, da bo gradbeni urad ustregel naši prošnji, zakar mu bomo zelo hvaležni.

Prispevajte za spomenik Kralju Petru v Mariboru

Stroka nadzornikov telegrafskih in telefonskih linij krivično zapostavljena!

Maribor, 24. novembra.

Ko je zapadel zadnji nenadni sneg, je Vaš poročevalec opazil v mestu in okolici mučno devastiranje brzojavnih in telefonskih prog vsled neizprosne krutosti narave. Takoj sem se zanimal za položaj onih ljudi, ki vzdržujejo te življenjske žile. (Mislim, da lahko upravičeno imenujem brzojavne in telefonske napeljave ravno s tem izrazom).

Kot objektivni in neudeležen državljani, zavedajoč se temeljne dolžnosti novinarja, sem ugotovil sledeče:

Nadzorniki telegrafskih in telefonskih linij so že opetovano »prosilili« pri merodajnih faktorjih potom svojih korporacij in delegacij, da se jih uvede v III. kategorijo uradnikov in to popolnoma upravičeno, če pomislimo, da imajo po obstoječih zakonih pravico do te kategorije ljudje ki so izvršili 8 (osem) razredov ljudske šole ali takozvano »maturo iz Most« (v Mostah obstoji 8 razredov ljudske šole). — Ti ljudje, ki vrše svojo težavno službo, ki zahteva nekaj višjo strokovno izobrazbo kakor je ljudskošolska, vrše svojo odgovorno službo popolnoma samostojno v njim dodeljenih rajonih. Ne plezajo pa samo po telegrafskih drogih, ampak vzdržujejo in gradijo zunanje proge, montirajo telegrafske in telefonske centrale, kakor tudi posamezne postaje, vodijo materialne račune o vseh spredaj imenovanih poslih itd.

Pri naših ljudeh, ki vedrijo in oblačijo nebo usode državljanov, pa so dosedaj naleteli na gluha ušesa, akoravno so marsikatero druge poštne stroke večalimani dosegli izboljšanje svojega položaja.

Zvedel sem dalje, da so druge upravne panoge razumele položaj svojih ljudi in da je na pr. železniška uprava imenovala pri prevežbi vse takratne prometne, in skladiščne poduradnike z najmanj 12letno službo ne oziraje se na njih službo in šolsko izobrazbo uradnikom III. kategorije, medtem, ko ti ljudje še oddaleč ne izkazujejo oz. ne potrebujejo toliko strokovne izobrazbe in niso izpostavljeni toliki odgovornosti kakor nadzorniki brzojavnih in telefonskih linij. (O pokvarjenih

telefonskih linijah lahko napišejo vsi uradniki zelo pikantne glose!) Zvedel sem dalje, da so celo cestni mojstri, ki so bili po splošni pragmatiki uvrščeni med služitelje — dosegli pravico III. kategorije. Moje zanimanje za to stroko je šlo tako daleč, da sem zamogel avtentično dognati položaj tega staleža na pr. v Avstriji, kjer so normirali te ljudi po — sposobnosti, kar je tudi za naše razmere umestno.

Poleg tega sem po dolgotrajnih poizvedbah ugotovil, da imajo predmetni nadzorniki tečaj in izpit za brzojavne strokovne mojstre (tako so se poprej imenovali) kar že samo ob sebi označuje, kako krivično je traktiran ta stan.

Glede na navedena objektivna opazovanja bi bilo pravično, da se merodajni faktorji ob priliki revizije uredbe o razvrščanju za to stroko zavzamejo ter da se te ljudi končno vendar uvede v III. kategorijo uradnikov, kar je v popolnem skladu s členom 8. uradniškega zakona.

Pripominjam kot objektivni opazovalec in regulator ljudskih težej, da ni baš posebna dobrota, ako se tej pravični zahtevi udovolji, ampak dolžnost!

Brzojavni in telefonski mojstri in nadzorniki linij, ki imajo izpit za strokovne brzojavne mojstre in najmanj 15 (petnajst) ne samo 10 ali 12 let službe, morajo biti prevedeni v III. uradniško kategorijo — ker bi se s tem le popravila krivica, ki se jim je storila s tem, da so bili postavljeni na nižji položaj kakor so bili poprej.

Če odgovorno ministrstvo tretira to kategorijo državnih uslužbencev za služitelje, je samo znak, da po krivdi organov naše javnosti ne razume faktičnega položaja teh bednikov.

Upoštevati se mora odgovornost, ki je zvešana s funkcijo telegrafskih in telefonskih nadzornikov odn. brzojavnih mojstrov in merodajni faktorji, ki teh dejstev ne bodo upoštevali, bodo obžalovali, da so v kritičnih časih imeli tako malo socialnega čuta.

Prepričan pa sem, da se bodo poslanci naroda ozrli tudi na ta stan in storili potrebno.

Mariborski in dnevni drobiž

Podpore oblastnega odbora.

Početkom prihodnjega leta se bo vršila v Ptuj vinska razstava mariborske oblasti. Oblastni odbor je dovolil na torkovski prišpevati k stroškom razstave s podporo 7000 Din. — Med ostalimi podporami prispeva oblast tudi občini Cirknica 15.000 Din za novo železniško postajališče, zgrajeno pred mesecem dni med Pesnico in Št. Iljem.

»Neodvisna obrtna lista«

je bila danes vložena za volitve v mariborski občinski svet. Obrtniki so postavili za nosilca liste g. Antona Krajcarja, čevljarjskega mojstra. —

Preureditev Grajskega trga.

Tik ob verandi restavracije »Črni orol« na Grajskem trgu so pričeli v globoko izkopano jamo zidati rezervoar za bencin, tako da bodo imeli avtomobilisti tudi sredi mesta vedno pri roki hrano za svoje motorje. — Kasneje bodo ves trg tlakovali z granitnimi kvadri in nadomestili sedanjo turško kaldrimo. —

Kdor zaničuje sem sam ...

V izloženem oknu nekih novin v Slovenski ulici morijo slovensko javnost neprestano s strahovitimi spakedrankami našega jezika. Danes čitamo n. pr. »Cvibak ... za dobiti ...«, »Uradnik ... nemško in slovensko, se takoj sprejme ...«, »Specijalna izdelava vseh vrst prevzame ...«. Če se ne potrudijo prizadeti, ki ne znajo niti nemški, še manj pa slovenski, da bi nastavili ljudi z znanjem našega jezika, bomo prihodnjič prinesli še kakve cvetke z njihovega vrta. —

Orkester kraljeve garde v Mariboru.

V petek, dne 2. decembra, prispe v Maribor na koncertni turneji po naši državi, celokupni orkester kraljeve garde iz Beograda in priredi velik simfoničen koncert pod osebnim vodstvom svojega višjega kapelnika, podpolkovnika Dragotina Pokornega, referenta vseh vojaških godb pri vojnem ministru v Beogradu. Godba šteje skupno 120 glasbenikov, večinoma sami konservatoristi, in slovi kot ena največjih in najboljših godb v vsej naši državi. Zlasti v zadnjem času se je dvignila na tako veliko višino, da si je pridobila s svojimi simfoničnimi koncerti največje priznanje. Koncert bo nedvomno prvovrstna senzacija za naše mesto in bo gotovo vzbudil splošno zanimanje našega občinstva. —

Rente onemoglim repatriirancem.

Onemoglim našim državljanom iz Nemčije, zlasti rudarjem, ki so tamkaj prejeli rente, so iste zagotovljene tudi po njihovem povratku v domovino, ako se ta koj prijavijo pri pristojnem nemškem rudarskem uradu potom našega konzulata. Tozadevna podrobnejša navodila se dobe pri socialno-političnem oddelku mestnega magistrata, Rotovski trg 9. —

Pravoslavna crkvena opština Maribor obvešča svoje člane, da se bo vršil v nedeljo 27. tm. ob 15. v mali dvorani Narodnega doma redni občni zbor z naslednjim dnevnim redom: poročilo funkcijonarjev, volitev novega odbora, slučajnosti. Članstvo se naproša, da se polnoštevilno udeleži občnega zbora. — V soboto 26. tm. pa bo ob 20.30 zaključna seja odbora v kolodvorski restavraciji. Odbor.

Kmetijska podružnica za Maribor in okoliš

opozarja na predavanje o pretakanju vina, ki je priredi podružnica v nedeljo dne 27. t. m. v šolski sobi vinarke in sadjarke šole. Predava strokovnjak g. inž. Ivo Zupanič. Predavanju sledi prost razgovor o predmetu. Začetek ob 9. dopoldne. Vabljeni so poleg udov vsi, ki se za stvar zanimajo.

Obrtniški koledar za leto 1928.

V zalogi Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani je izšel Obrtniški koledar za l. 1928. Vsebinsko obsega praktična navodila glede davkov, davčno lestvico, navodila glede obrtniških kreditov, strokovnih tečajev, kalkulacij in delavskega zavarovanja. Prinaša nadalje razpravo o dolžnosti in pravicah članov cenilnih komisij za dohodnino ter zbirko nalog za pomožniške preizkušnje raznih obrtnih strok. Dobrodošle bodo nadalje stavbnim strokam tudi tabele o premeru in teži železa. Koledar vsakemu obrtniku toplo priporočamo. Cena 13 Din. Naroča se pri Zvezi obrtnih zadrug v Ljubljani, Beethovnova ulica. —

Pojasnilo.

Glede sestave žirije za izbiro osnutkov za spomenik kralja Petra I. Velikega G. svoboditelja v Mariboru nam sporoča: »omite glede na naš članek z dne 22. tm., da so v isti zastopani strokovnjaki in umetniki, ki jih je določilo Udruženje oblikujočih umetnikov, sekcija v Ljubljani. Slovenski kiparji v žiriji niso zastopani, ker so se menda vsi udeležili konkurza. —

Vojni album 1914—1918.

Polkovnik Andra Popović je ravnokar izdal »Ratni Album 1914—1918«. Album vsebuje 2650 slik in zgodovino cele svetovne vojne v srbohrvaškem, francoskem in angleškem jeziku. Samo začasno, do predaje dela na knjižni trg, se proda nekaj izvodov državnim ustanovam, državnim uradnikom, častnikom, članom udruženja rezervnih oficirjev, invalidom, četrnikom Narodne odbrane, in članom vseh kulturnih ustanov mesto po tržni ceni, ki bo določena na 1000, samo po 700 Din. Album je naročiti neposredno pri Savski banki v Beogradu. Banka računa k gornji ceni še 10 Din za bančne stroške in do 30 Din za poštnino. —

Sleparski potnik.

Včeraj je bil priveden v Maribor potnik Herman S. ki ga je policija v Pančevu aretirala radi potepuštva. Mariborska policija ga je radi sleparij, ki jih je izvršil pri mariborski tvrdki A. J. C., oddala sodišču, kjer se bo moral zagovarjati tudi radi drugih prestopkov, katerih je osumljen. Večino dejanj je priznal in se zagovarja, da ga je v to prisililo pomanjkanje.

Samomor Slovenca v Vel. Bečkerek.

Josip Plankar, privatni uradnik iz Zagreba, rodom iz Ljubljane, je prispel te dni po privatnih poslih v Vel. Bečkerek, kjer so ga našli dne 20. t. m. v njegovem stanovanju v mlaki krvi in mrtvega. Sedel je v fotelju za pisalno mizo in še krčevito držal v roki samokres, s katerim se je ustrelil. Plankar ni zapustil nobenih pisem, iz katerih bi se moglo sklepati, kaj ga je pognalo v smrt. Pri njem so našli par ogorelih ostankov raznih pisem iz Ljubljane in Zagreba ter še iz nekega mesta v Sloveniji. To dokazuje, da je Plankar pred svojim obupnim korakom uničil vso svojo korespondenco. Zanimivo je, da so našli pri njem tudi gotovo vsoto denarja in je torej izključeno, da bi obratunal s svojim življenjem radi materialnih neprilik. Pokojnik je bil zelo inteligenten in marljiv uradnik, ki ga je čakala še lepa bodočnost. Najbrže gre za nesrečno ljubezen. —

Krvav boj orožnikov z ubeglimi razbojnikli.

Poročali smo že, da so pred nekaj dnevi pobegnili iz kaznilnice v Bihaču štirje na smrt obsojeni razbojniki. Za njimi je bilo odposlanih takoj več orožniških patrulj, katerih ena se je dne 21. t. m. zapletla z njimi v vasi Majkič v boj in sicer ravno v trenutku, ko so navalili na hišo tamkajšnjega učitelja in ga popolnoma oplenili! Razbojniki so takoj opazili nevarnost, ki jim je pretela, pričeli streljati in smrtno zadeli dva orožnika, nakar se jim je posrečilo pobegniti v planino Grmoč. Razbojnik Buljubašić se je včeraj sam predal oblastim, ostalim trem pa so tudi že na sledu in je pričakovati, da bodo že v kratkem zopet v rokah pravice. —

V prepiru zaboden do smrti.

V Gornji Radgoni je prišlo v neki gostilni med kmečkimi fanti do hudega prepira in končno dejanskega spopada, tekom katerega je gostilničarjev hlapec Haiberth zgrabil za nož in s teko silo zabodel 22letnega Ivana Deutschmana, da mu je prerezal glavne žile in je nesrečnež izdihnil že v nekaj minutah. —

Smučarji!

Dospelo je sukno za smučarske kroje. Franjo Majer, Glavni trg. — 1669

Narodno gledališče v Mariboru

REPERTOAR:

Četrtek, 24. novembra ob 20. uri »Eva«, ab. B.

Petek, 25. novembra ob 15. (3.) uri »Revizor«. Dijaška predstava, pri jako znižanih cenah. Zadnjikrat.

Sobota, 26. novembra ob 20. uri »Eva«, ab. C. Kuponi.

Nedelja, 27. novembra ob 15. uri »Čardaška kneginja«. Znižane cene. — Ob 20. uri »Rokovnjači«. Premijera.

Ponedeljek, 28. novembra. Gostovanje v Ptuj. (»Čardaška kneginja«).

Nedelja v mariborskem gledališču. V nedeljo, 27. t. m. bosta zopet dve predstavi: popoldne priljubljena opereta »Čardaška kneginja«, da si jo morejo pogledati tudi okoličani. Za to predstavo veljajo znižane cene. Zvečer bo premijera najpopularnejše slovenske ljudske igre »Rokovnjači«, ki se bo igrala samo izven abonmana.

Gostovanje marib. gledališča v Ptuj. V ponedeljek, 26. nov. se vprizori priljubljena Kalmanova opereta »Čardaška kneginja«. Od uspeha te predstave bodo odvisna eventualna nadaljna gostovanja mariborskega gledališča v Ptuj.

Druqa oblastna vinska razstava v Ptuj

Prva vinska razstava in sejem v Ptuj sta bila meseca januarja 1927 ter sta še danes vsem obiskovalcem v najboljšem spominu, ker sta bila res izborna prirejena in s takšnimi vini, da jim ni bilo najti primere. Druga vinska razstava, združena z vinskim sejmom, pa se bo vršila v Ptuj za vso mariborsko oblast in sicer so določeni dnevi: nedelja 15., ponedeljek 16. in torek 17. januarja 1928. Otvoritev bo 15. januarja ob 10. dop. v Društvenem domu v Ptuj. Kakor se nam javlja, ta razstava s sejmom ne bo zastajala za prvo, ampak bo po kvaliteti vin še boljša.

Razstavijo lahko vino vsi vinogradniki in vinski trgovci v mariborski oblasti. Od vsake vrste vina se mora razstaviti 6 butelj, ki bodo od razstavnega odbora enotno etikirane. Do 31. decembra se sprejemajo prijave za razstavo, in to na posebnih prijavnica, ki jih izdaja razstaven odbor. Dosedanji razstavljalci dobijo prijavnice dostavljene na dom, vsi novi razstavljalci pa naj se javijo pri razstavnemu odboru v Ptuj na okrajnem zastopu, kjer se dobijo tudi vsa druga pojasnila.

Izmed določil za razstavo objavljamo sledeče:

Za posetnike razstave bo polovična vožnja po železnici, za tujce izven države se bo znižal vizum, za dobra prenočišča in prehrano je preskrbljeno v polni meri. Vstopnina na razstavo in sejem znaša 10 Din za osebo. Vsak posetnik si mora kupiti kupico razstavnega odbora za 5 Din ter lahko potem poskuša vsa razstavljena vina brezplačno. Sestavljen bo razvidni katalog po 10 Din, ki bo dal vsem posetnikom razstave najboljši podatke, zlasti pa bo vinskim kupcem služil kot izvrstna informacija in kažipot.

Razstava bo odprta vsak dan od 10. do 17. ure, okrepčevalnica pri razstavi bo poslovala do 20. ure.

Za izvrstna vina, ki jih bo ocenjevala posebna strokovna komisija, so namenjena odlikovanja v obliki medalj, diplom in orodja. Razstavljeno bo razno vinogradno orodje in druge novejšie pridobitve za izboljšanje vinogradov in vinskega pridelka. Tvrdka, ki želi razstaviti takšno blago, naj se takoj prijavi pri razstavnemu odboru.

Al'ehin-Capablanca

Dvaintrideseta partija v boju za svetovno šahovsko prvenstvo je bila po 40. potezi prekinjena in sicer v še vedno zelo zamotanem položaju. Stanje je torej neizpremenjeno: Al'ehin 4, Capablanca 3 dobljene partije, 24 iger je končalo remis.

Raj ameriških najvišjih

PARK AVENUE. — DOLARSKA ARISTOKRACIJA. — MED NEBOM IN ZEMLJO.

Pri nas je visokih in najvišjih deset tisoč. V ogromni Ameriki jih je pa tri tisoč in sicer v vsakem ožiru najvišjih. To je nadomestilo za najvišjo aristokracijo Evrope, ki se opira na najstarejšo tradicijo. Ameriška dolarška aristokracija je brez tradicije v našem pomenu besede, oni milijonarji, ki so dovoli težki za sprejem v družbo najvišjih, imajo pa v vsakem pogledu več veljave kot prvi evropski tradicionalni aristokrati.

»Najvišji« imajo v Newyorku svoj raj, svoj olimp. To je Park Avenue. Prvič je to široka cesta, drugič poseben prim. tretjič na znamka, ki izraža najboljšo, največje — ali kratko rečeno nekaj, kar je od milijonov in milijonov ljudi zaželeno. Mlada dekleta v Newyorku zažarjajo in vzdrhtijo če vidijo v modnih izložbah obleko z napisom: »To se nosi v Park Avenue«. Ko gredo po tej baieslovni cesti, vdihujejo zrak globoko poželivo. — kakor bi hotele nedosegljivo bogastvo vdihovati in okušati. V baieslovno cesto najvišjih na zaviljejo le redkokdaj, ker zadržuje sveto spoštovanje vse druge ljudi tako močno, da je raj milijardierov miren ko naokrog vrvi ropota in tuli največji promet gigantskega mesta.

Ameriški olimp tvorijo stavbe z 20 do 40 nadstropij, ki so na zunaj viso-

ko od tal nekako oholo enolične. Šele od sredine navzgor bi se na teh orjaških stavbah dalo tudi od zunaj videti, da se skriva za mrtvim obzidiem rafinirano razkošje. Tu prebiva 3000 milijonarjev, ki porabijo na leto okrog 300 milijonov dolarjev. Najemnina za posamezne sobe v teh zgradbah bi stala letno najmanj 1500 dolarjev. Sob pa najbrž nihče ne jemlje v namem, ker so milijonarska stanovanja najmanj »Duplex«, to se pravi obsegajoča dvoje nadstropij. Milijonarske stavbe zapirajo pravokotno velike parke in tudi visoka nadstropja imajo velikanske v razkošne nasade spremenjene balkone, tako da se prebivalci sredi velikanskega mesta, pol ure daleč od največjega prometa, počutijo kakor da bi bili na stotine kilometrov oddaljeni od vlemesta v najbujnejši naravi. Zadnjih 10 nadstropij teh stavb je združeno navadno v ogromnih stolpih in ima vsako nadstropje zopet svojo veliko nasadno teraso. Ti stolpi so kakor velikanske razkošne kletke med nebom in zemljo. Ob oknu takega stanovanja v stolpu se ne vidi ničesar od stavbe in če ne bi bili bogovi ameriškega olimpa toliko materialisti, bi si človek mislil, da so se naselili na ta način samo vsled tega, da pozabijo na stvarnost in vsakdanjost.

Boj za Maks Linder evena otroka

Pred pariškim sodiščem se odierava epilog tragedije slavnega filmskega igralca Maksa Linderja in njegove žene, ki sta šla v smrt v nekem pariškem hotelu. Linder se ni ustrelil samo vsled nevrastenije, ampak tudi radi nesrečnega zakona, kar je razvidno iz pisem, ki jih je malo pred smrtjo pisal svojim starišem. V enem od teh pisem stoji: »Nekaj dni po poroki sem opazil, da sem pod angeljsko podobo poročil pravo pošast.« Z oporoko je svojo trinpolletno hčerko izročil v oskrbo svoji materi, da bi jo vzgojila v pošteno ženo ter jo privadila do onih lastnosti, ki so manjkale materi. Linderjeva žena je pa v svoji oporoki izročila hčerko svoji materi in sedaj se dvoje starih mater pred pariškim sodiščem pravda za otroka. Zastopstvo te pravde sta prevzela dva velika francoska državniška in sicer Boncour za Linderjevo, Millerand pa za sorodstvo nekajine Linderjeve soproge.

Ljubezen med ljudžrci

Raziskovalec Jack Mc. Laren, ki je dolga leta preživel na otokih Južnega morja, opisuje v potopisih izredno zanimivo ljubezen med ljudžrci. Laren pravi: »Na nekem otoku sem ob priliki obiska našel divjaka, ki je bil prav slabe volje. Vse dni je vzdihoval in tarnal, jedel ni ničesar in ni sodeloval pri priljubljenih plesih domačinov. Žaloval je samo radi košare, ki mu jo je dalo neko dekle, za katero se je zanimal. Ko sem ga vprašal, čemu jo ne ugrabi, je dejal: »Ne maram žene, ki mene ne mara.« — Neki drugi divjak na istem otoku je vesel pritekel k raziskovalcu in mu pripovedoval, da je na vratih našel venec ljubezni. Znak naklonjenosti je bil gotovo od katere izmed črnonolnih krasotic, od ene izmed številnih, ki so ga obožavale. Bil je namreč hraber bojevnik, ki je pomiril nešteto sovražnikov, radi česar so ga vsa vaška dekleta močno spoštovala in se mu dobrikala. Raziskovalcu je zaupal, da domneva, da je ljubavni venec obesilo nad njegove duri neko mlado dekle, ki se imenuje Erea. Sam je bil — čeprav junak — tako prevzet dekličinega spoštovanja, da ni imel toliko odločnosti, da bi dekle izprašal, temveč je zaprosil raziskovalca, da poižve. Ustregel je njegovi želji in ugotovil, da je v resnici Erea dekle, ki mu izkazuje naklonjenost. Kmalu za tem je Laren prisostvoval njuni svatbi.

Pustolovec — zaročenec dunajske industrijalke.

Mlada hčerka znanega dunajskega industrijalca se je za časa počitnic, ki jih je preživela v Ostendu, seznanila z nekim 40letnim trgovcem, s katerim se je tudi zaročila. Kmalu za tem pa so ujednega kavalirja oblasti razkrinkale. Kölnska policija je pustolovca aretirala in poslala točne podatke dunajskemu redarstvu. Nazival se je Pels de Yung in trdil, da je trgovec iz Maroka. Zaročenki je pripovedoval, da je imel tri žene. Dve sta mu umrli od tretje pa se je ločil. Pripovedoval je tudi, da je zastopnik dveh velikanskih družb in da stanuje v lastni vili v Tangeru. Zatrjeval je, da bo posestvo prodal in se preselil v Nemčijo, kjer se bo počel s trgovino s kožami. Mlada dama je potovala z zaročencem iz Ostenda v Köln, od koder je sama nadaljevala potovanje na Dunaj. Pels de Yung, ki je bil izredno uslužen, je delal mladi domi, da bo noskrbel, da bodo njeni kovčgi poslani za njo na Dunaj. To prikljo je maroški trgovec izrazil in pokradel iz kovčega za klobuke različnih dragocenosti v vrednosti 20.000 mark.

Razmah nočnega življenja v Berlinu.

Ker je pri Nemcih vse zvezano z in duštrijo, lahko rečemo, da je lansko leto nočno življenje v Berlinu ali zabavna industrija zašla v veliko krizo. Stari nočni lokali so morali omejiti nočno obratovanje in mnogi so se spremenili ter celo opustili. Sedaj se pa nočno življenje zopet močno razvija. V zadnjem tednu je bilo na novo odprtih ravno sedem barov. Prijavljajo se pa še nova nočna zabavališča. Treba vedeti, da to niso mali, intimni prostori, marveč velika podjetja z mnogoštevilnim osebjem. Važno je tudi to, da številni nočni lokali niso namenjeni toliko tujcem, kot domačinom, katerim se očitvidno zopet omogočuje predvno veselo življenje.

Sedež Društva narodov se ne prenese na Dunaj.

Lastnik posestva »Perle du Lac« v Ženevi je podpisal pogodbo, s katero prodaja svoje posestvo Društvu narodov za 800.000 švicarskih frankov. Prodano zemljišče je del terena, na katerem bo Društvo narodov gradilo novo palačo. Dunaj pa je podvzel akcijo, katero podpirata Anglija in Francija in ki stremi za tem, da bi se Društvo narodov preselilo na Dunaj. Toda sklenjena kupčija je izglede Dunajčanov močno zmanjšala, kajti vsi znaki kažejo, da bo sedež Društva narodov ostal tudi vnaprej Ženeva.

Sport

Rapidov protest zavrnjen

Sinočnja seja LNP-a. — Korektno postopanje nadrejenih instanc. — Tudi protest Železničarjev zavrnjen. — Maribor: Železničar 3:0 verifilirana.

LJUBLJANA, 24. novembra. Na sinočnji seji poslovnega odbora Ljubljanskega nogometnega podsveza je bil protest Rapida na podlagi zbranega materiala, ki rezultira iz preiskave, soglasno zavrnjen. Naša nadrejena sportna instanca neutemeljenega protesta ni mogla upoštevati, čeprav se je v nekaterih krogih z gotovostjo računalo, da bo protest ugodno rešen. — Zgledu Rapida je sledil tudi SK Železničar, ki je še z manj mogočimi argumenti utemeljeval potrebo anulacije tekme, v kateri je podlegel SK Ptuj v razmerju 4:2. Protestiral je proti vetru. Tudi ta protest je poslovni odbor LNP-a soglasno zavrnil. — Končno je prišla v pretres ponovna prijava Železničarja za odigranje prvenstvene tekme z Mariborom, katero je Železničar ob pričetku sezone odpovedal. Smatrajoč, da je v takih zadevah potrebno več resnosti in da se preklica po mesecih ne da ovreči s ponovnim preklicom, je LNP tekmo soglasno verifilirala 3:0 za Maribor. S tem so vse pereče zadeve, ki so zadnje tedne vznemirjale mariborsko sportno javnost in bile predmet živahnih debat, umaknjene z dnevnega reda. Z nedeljsko tekmo med Svobodo in Železničarji bo jesenska sezona 1927-28 definitivno zaključena in pričele bodo mirne priprave za odločilna srečanja v pomladanski sezoni, ki bo gotovo živahnejša in pestrejša od jesenske, zlasti ker se je nadejati znatnih izprememb prvega stanja.

SK Svoboda: SK Železničar

V nedeljo, dne 27. t. m. se bo na igrišču ISSK Maribora odigrala zadnja prvenstvena tekma v jesenski sezoni 1927-28 med »Svobodo« in »Železničarjem«. Moštva se pripisuje skoraj popolna enakovrednost in je izid tekmovalca docela dvomljiv. »Svoboda« je vsekakor borbennejše moštvo in je v jesenski sezoni znatno napredovala; zlasti je opaziti, da je opustila ostro igro in pridobila kombinatno, kar je njene izgleda močno dvignilo. »Železničar« je moštvo nestalne forme, ki bo šele spomladi, ko bodo za prvenstvena tekmovalca smeli nastopati

Radi šivanke razdedinjena

Nedavno je umrla v Londonu zelo bogata vdova gospa Campden. S sestrčno, gospo Hopkins, ki je bila tudi vdova, toda nepremožna, sta živeli 25 let. Ženski sta se dobro razumeli in splošno se je pričakovalo, da bo gospa Hopkins podedovala veliko imetje sestrčne, ki razen nje ni imela sorodnikov. Ga. Campden je že 35 let pred smrtjo sestavila oporoko, ki jo je hranil njen advokat. Malo pred svojo smrtjo je izjavila, da je njena poslednja volja še vedno neizpremenjena, kar je domnevo še bolj podkrepljevalo. Ko pa je odvetnik gospe Campden pozval k sebi go. Hopkins, se ni malo začudila, ko je doznala, da jo je sorodnica v oporoki prezrla. Svoj sklep je motivirala takole: »Dne 27. avgusta 1887 ob 9. zvečer se je pripetila neugodnost. Prosila sem sestrčno, ki je bila takrat še bogata, a jaz revna, da mi posodi šivanko. Ona je mojo skromno prošnjo prezrla, jaz pa sem užaljena odšla. Minulo je pet let in moja sorodnica je obubožala, dočim sem jaz podedovala veliko premoženje. Ker sem bila tudi jaz vdova, brez sorodnikov, sem povabila na svoj dom sestrčno. Razumeli sva se izvrstno, toda radi šivanke jo moram kaznovati. Torej po moji smrti mora biti zopet revna. Naj jo preskrbuje sirotišnica, kjer bo imela priliko, da se kesa za svoje dejanje.«

19 let po nedolžnem v ječi.

V Londonu je bil po 19. letih izpuščen iz ječe na smrt obsojeni Slater, a pozneje pomiloščen na dosmrtno ječo. Bil je nemški državlján, katerega so osumili, da je izvršil neki umor. Slaterjev slučaj je v angleški krimi-

vsi njegovi igralci, postalo slabejšim klubom nevarno. V nedeljo se bo odločilo med nasprotnikoma, komu pripade četrto mesto v tabeli. Zmagovalec ga bo zasedel definitivno, dočim bo poraženo moštvo potisnjeno na peto mesto. »Svoboda«, ki si je doslej osvojila v štirih tekmah 3 točke, zadostuje, da si izvojuje remis, dočim potrebuje »Železničar« za izboljšanje placementa dve točki. Pričakovati je torej, da se bo moštvi v odločilni tekmi izredno potrudili in predvedli dober nogomet. Od sodnika zavisí, da tekma ne bo prešla meje zmernih tekmovalnih metod.

S. K. Železničar

ima sestanek članstva v petek 25. t. m. ob 19. v gostilni Frankopan. Udeležba je zlasti obvezna za naslednje člane: Glaser, Vavda I, Vavda II, Kosi, Marinič, Korošec, Fischer, Vesnaver, Spitzer, Skrabar, Jenko, Vujič, Živadinović in Kovač.

Nov svetovni rekord Weissmüllerja.

Iz Newyorka javljajo, da je postavil znani ameriški plavač Weissmüller v Syrakusi nov svetovni rekord v plavanju na 300 m. Absolviral je progo v 3 min. 3.5 sek.

LAWNTENNIS.

Žrebanje za Davis-cup.

Termin za prijavo k tekmovalju za Davis-cup v letu 1928. poteče 31. januarja 1928. Izžrebanje nasprotnikov se bo izvršilo 3. februarja pod predsedstvom prezidenta francoske republike v elizejski palači.

Čehoslovaki v Amsterdamu in St. Moritzu.

Iz Prage potrjujejo našo včerajšnjo vest o neudeležbi češkoslovaških nogometašev na olimpijskih tekmah. Na ponedeljkovi seji olimpijskega komiteja ČSR je to oficijelno sporočil predsednik čl. nogometne zveze prof. Pelikan. — Ostali čl. športniki, ki poidejo v Amsterdam, se nastanijo z Nemci in Avstriji vred v nekem predmestju, kjer stane celodnevna oskrba v hotelu 6.50 niz. gld., to je 150 Din. — Za hockey na ledu pošlje ČSR v St. Moritz devet tekmovalcev in tri delegate.

nalistiki najsenzacionalnejši. Decembra leta 1908. je bila v Glasgowu umorjena starejša dama. Takoj nato se je doznalo, da je neki draguljar kupil od Slaterja založno listino, ki je glasila na dragoceno zaponko — last umorjene bogatašnje. Zadevo je pričelo preiskovati sodišče in porota je obsodila Slaterja radi umora na smrt. V javnosti je obsodba vzbudila veliko pozornost in le prošnja za pomilostitev, katero je podpisalo 20.000 ljudi, ga je obvarovala takojšnje izvršitve obsodbe. Dva dni pred justifikacijo je bil pomiloščen na dosmrtno ječo. Leta 1924. je bila uvedena ponovna preiskava, ki je ugotovila, da zastavljena zaponka sploh ni bila last umorjene dame. Kljub temu oblast ni podvzela revizije procesa. Conan Doyle pa se je v neki brošuri dotaknil zanimivega slučaja in obrazložil, da je Slater žrtev pravne zablode. Čeprav je običaj, da se na dosmrtno ječo obsojeni zločinci po 12. ali 15. letih puščajo na svobodo, je angleška vlada imela Slaterja zaprtega 19 let, ker je bil »brez državljanstva«. Šele na številne napade angleškega tiska, ki se je živahno zanimal za slučaj, je bil Slater nedavno izpuščen iz ječe.

Pol milijona dolarjev za ženitbo.

V Pittsburgu se poročita ta dni nečakinja ameriškega zakradnega kanclerja Mellona in milijonar Alan Scaife. Stroški te ceremonije se cenijo na najmanj pol milijona dolarjev. Po poroki, ki se bo vršila v nalašč za to zgrajenem paviljonu, bo sprejeto in pogostčeno tisoč gostov. Zgradba paviljona je stala 100 tisoč dolarjev. Oprema in pogostitev stane ostalo od pol milijona. V treh sobah bodo razstavljena poročna darila, ki se cenijo tudi na pol milijona. Toliko se še gotovo ni izdalo za kako ženitovanje.

Maksim Gorki:

Otroška leta

46 Poslovenil dr. L. D.

»Nista — hudobna«, je mirno odgovorila babica in njuhala tobak. »Le neumna sta! Miško je zviti — pa glup, a Jakob — pa je čisto navadno noro... Nu, porinila sta ga v vodo, Maksim pa je prišel zopet na vrh, in se zgrabil z rokami za rob luknje, toda ona dva sta ga začela tolči po rokah, da sta mu raztolkla s petami vse prste. Na srečo je bil Maksim trezen, ona dva pa pijana, z božjo pomočjo se je iztegnil pod ledom, držal obraz navzgor sredi luknje in dihal in onadva ga nista mogla doseči; nekaj časa sta mu metala v glavo kose ledu, nato pa sta odšla, misleč, da bo sam utonil! Toda Maksim je zlezal iz vode in tekkel na policijo. Okrajni stražnik je pozval njega in celo našo družino ter ga je vprašal: kako se je to zgodilo?«

Babica se je prekrizala in hvaležno dejala:

»Daj, Gospod, Maksimu Savatjeviču večni mir in pokoj, zaslužil ga je! Prikril je policiji ta dogodek; sam sem, je dejal, zabredel na ribnik, ker sem bil pijan, in sem se zvrnil v luknjo v ledu. Okrajni stražnik pa mu je dejal, da to ne more biti res, češ, saj on nikoli ne pije! Kratko in malo, na policiji so ga drgnili s spirantom, ga oblekli v suho obleko, ga ogrnili s kožuhom, pripeljali domov; prišel je okrajni stražnik sam z njim in še dvoje policistov. Jaško in Miška pa se še nista vrnila, hodila sta po gostilnah in popivala. Z materjo sva gledali Maksima, ki ni bil nič podoben samemu sebi, bil je ves zaripel v obraz, prste je imel stolčene, kri je curljala od njeh, nad uhlji je imel primrzel sneg, ki se ni hotel stajati, in na sencih pa so mu bili osiveli lasje!

Varvara je zakričala: Kaj so napravili s teboj? Okrajni stražnik je njuhal okrog, poizvedoval, moje srce pa je slutilo — oh, nič dobrega! Varjo sem nahujskala na okrajnega stražnika, sama pa sem tiho vprašala Maksima, kaj se je zgodilo. Pojdite, je dejal, Jakoba in Mihajla naproti in naučite ju, naj povesta, da smo se razšli na Jamski ulici, da sta onadva sama odšla k Pokrovki, jaz pa da sem zavil v Predilno ulico. Ne zmešajte časa, če ne gorje nam pred policijo! Jaz pa — k dedku: pojdi, zadrži stražnika, jaz pa bom za vrati pričakala sinova; in povedala sem mu, kakšna nesreča se je pripetila. Napravil se je, se tresel in godrnjal; saj sem vedel, pričakoval sem že tega! Lagal je, — ničesar ni vedel! Nu, sprejela sem sinova z zaušnicami — Miško se je od strahu takoj streznil, Jaško pa je le mrmral: ničesar ne vem, vse to je napravil Mihajlo, starejši je! Pomirili smo stražnika — bil je dober gospod! Le glejte, je dejal, če se pripeti pri vas kaj hudega, bom vedel, na koga

naj se obrnem. S temi besedami je odšel. Ded pa je stopil k Maksimu in mu rekel: nu, hvala ti, kdo drugi na tvojem mestu bi ne bil napravil tako, vem. In tudi tebi, hčerka, hvala, ker si pripeljala v očetovo hišo dobrega človeka. Kadar je dedek hotel, je govoril tako lepo, šele pozneje, ko je postal glup, je začel zaklepati svoje srce. Ostali smo sami trije, Maksim Savatjevič je zajokal in govoril, kakor da bi se mu bledlo: zakaj sta taka nasproti meni, kaj sem jima storil hudega? Mama — zakaj? Rekel mi je mama, kakor majhen otrok, saj je po svoji naravi bil kakor otrok. Zakaj, je vprašal. Jaz rečica pa, kaj sem hotel? Moja otroka sta bila, žal mi je bilo zanju! Tvoja mati pa je potrgala na obleki vse gube, sedela je tam razmršena kakor po pretepu in je kričala: odidiva od tu, Maksim! Brata naju sovražita, bojim se, odidiva! Ošte-la sem jo: ne meči v peč, že tako je duh po premoju v hiši! Tedaj je poslal ded po onadva tepca, naj prosita Maksima odpuščanja, tvoja mati pa je planila na Miška, mu prisolila eno in rekla: tu imaš odpuščanje! Oče pa je rekel: kaj sta si izmislila? Skoraj pohabila sta me, kako bi mogel še delati brez rok? Nu, in pomirili so se nekako. Oče je obolel, sedem tednov je ležal, pa govoril: eh, mama, pojdi z nama v drugo mesto — dolgočasno je tukaj! Skoraj pa je moral oditi v Astrahan; poleti so pričakovali tam carja, tvojemu očetu je bilo naročeno, naj napravi slavlolik. S prvim parnikom sta se odpeljala: kakor od svoje duše sem se ločila od njega, tudi on je bil žalosten in mi v enomer prigovarjal, naj grem z njima v Astrahan. Varvara pa je bila vesela, celo hotela ni prikriti svojega veselja, nevaležnica... Tako sta torej odšla. To je vse...«

Napravila je požirek žganja, ponjühala tobak in zamišljeno gledaje skozi okno v sivo nebo, rekla:

»Da, s tvojim očetom nisva bila v sorodu po krvi, bila pa sva — po duši...«

Medtem ko je pripovedovala, je tu in tam prišel ded, dvignil svoj obraz, njuhal zrak z ostrim nosom, sumljivo ogledoval babico, poslušal njene besede in godrnjal:

»Le lagaj, le lagaj...«

Nepričakovano pa je vprašal:

»Leksej, ali je pila tukaj žganje?«

»Ne.«

»Lažeš, na očeh ti berem.«

In odšel je v negotovosti. Babica je pomežiknila za njim in povedala kakšen pogovor:

»Le pojdi, ne plaši konj...«

Ko je nekoč stal sredi s... je v tla gledaje tiho vprašal:

»Mati!«

»No?«

»Ali vidiš, kaj se dogaja?«

»Vidim.«

»Kaj torej misliš?«

»Usojeno je, oče! Ali se spominjaš, da si vedno govoril o plemiču?«

»N-da.«

»Sedaj imaš plemiča.«

»Nemanič.«

»Nu, to je njena briga!«

Ded je odšel. V slutnji, da ni nekaj prav, sem vprašal babico:

»O čem sta govorila?«

»Vse bi rad vedel«, je godrnjaje odgovorila in grela moje noge. »Če boš v mladosti vse zvedel, v starosti ne boš imel vpraševati po čem... In zasmejala se je ter stresla z glavo.

»Ah, dedek, dedek, ti mali prašek v božjem očesu! Ljenika, le molči o tem! Dedek je ob vse! Dal je nekemu gospodu več tisočev na posodo, gospod pa je propadel...«

Nasmehnila se je, se zamislila, dolgo molče sedela, njen velik obraz pa se je gubančil, postal žalosten, temen.

»O čem premišljuješ?«

»A, glej, premišljujem, kaj bi ti povedala«, se je zgenila. »Nu, o Jevstignjeju, — ali ne?«

Napihovala je lici, izbulila oči, njen dobri obraz je postal neumen in smešen, govorila je z lenim, težkim glasom.

Ko je končala zgodbo leno in mastno, je izpremenila obraz, in se tiho zasmejala in mi razložila zgodbo. Nato je rekla: »Nu, sedaj pa zaspaj, čas je...«

Mati je redkokedaj prišla k meni v podstrešno sobo, ni vztrajala dolgo in je hitro govorila. Začela se je oblačiti vedno lepše, vedno boljše, pa tudi pri njej sem kakor pri babici čutil nekaj novega, nekaj, kar mi prikrivata, čutil sem in slutil.

Vse manj so me zanimale babičine pripovedke in celo to, kar mi je pripovedovala o očetu, ni pomirilo v meni nemira, ki je z vsakim dnem narasčal.

»Zakaj očetova duša ne najde miru?« sem vprašal babico.

»Kdo bi vedel to?« je odgovorila in zaprla oči. »To je božje delo, nebeško, mi ne moremo vedeti.«

Ko sem v nočeh brez spanja gledal skozi sinje okno, kako so medlo plavale zvezde po nebu, sem si izmišljal žalostne zgodbe: glavno mesto je zavzemal v njih moj oče, in vedno je nekam šel, samotni, s palico v roki, za njim pa kosmat pes...

XII.

Nekega dne sem zaspal proti večeru, ko pa sem se zbudil, sem čutil, da so se prebudile tudi moje noge; spustil sem jih s postelje dol, — toda zopet so bile brez moči; vendar sem bil prepričan, da so noge cele in da bom lahko hodil. To je bilo tako radostno čeno, da sem zakričal od veselja, da sem uprl z vso težo telesa noge v tla, pa padel, vendar sem isti trenutek že lezel k vratom, po stopnicah dol in si živo predstavljal, kako se bodo vsi tam dol začudili, ko me zagledajo.

Ne spominjam se, kako sem bil kar naenkrat v materini sobi in babici v naročju; pred njo so stali neki tuji ljudje, suha, zelena staruha je strogo govorila in zagluševala vse s svojim glasom:

»Malinovca mu morate dati in glavo zaviti...«

Bila je vsa zelena: njena obleka, klobuk in obraz z bradavico pod očesom, celo kocine na bradavicah so bile kakor trava. Povesila je spodnjo ustnico, dvignila zgornjo in gledala name z zelenimi zobmi, zakrivši oči z roko, ki jo je imela v črni rokavici brez prstov.

»Kdo je to?« sem vprašal in se zbal. Ded mi je z neprijetnim glasom odgovoril:

»To je tvoja nova babica...«

Mati se je nasmehnila in je porinila proti meni Jevgenija Maksimova.

»In to je tvoj oče...«

Začela je nekaj hitro govoriti, nerazumljivo. Maksimov mi je pomagal, se sklonil k meni in rekel:

»Podaril ti bom barvice.«

V sobi je bilo zelo svetlo, v prvem kotu sta na mizi gorela srebrna kandelabra, katerih vsak je imel po pet sveč, med njimi je stala dedu najljubša slika »Ne joči zaradi mene, Mati«, v plamenih se je blesketal in topil biserni nakit svetniških oblek, žareče so goreli dragi kameni na zlatih vencih. Na temne šipe so se z ulice molče pritiskali motni, okrogli obrazi, ki so bili kakor gibanice, se prilepili nanje razploščeni nosovi, vse okrog je nekam plavalo, zelena staruha pa me je ščipala za uho in govorila:

(Dale prihodnjič.)

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva: vsaka beseda 30 p, najmanjši znesek Din 5.—

Mali oglasi

Ženitve, dopisovanje in oglaševanje: vsaka beseda 50 p, najmanjši znesek Din 10.—

Snežni čevlji, galoše vseh najboljših svetovnih znamk po brezkonkurenčnih cenah pri Jos. Moravec, Maribor, Slovenska ul. 12. Popravila se sprejemajo. 27a

Pisalnno mizo

za pisarno, že rabljeno, kupim, Hochmüller, Maribor, Pod mostom 7. 1735

Manufakturst,

ki bi rad takoj nastopil, išče službe. Ponudbe na upravo »Večernika« pod »Dobra moč«. — 1732

Trgovino mešane stroke,

kojo bi bilo mogoče takoj prevzeti, išče-mo. Takojšnje ponudbe pod »Gasfan« na upravo lista. 1736

Okrajnega zastopnika

za Maribor in okolico, kakor tudi za druge okraje marib. oblasti, išče domača tvrdka. Pripravno za vpokojece, zavar. zastopnike itd. Dopise na upravo »Večernika« pod šifro »Sadjarstvo«. 1733

NOVO KNJIGARNO V MARIBORU

NA ALEKSANDROVI C. 13 JE OTVORILA TISK. ZADRUGA V LJUBLJANI

NOVA KNJIGARNA JE DOBRO ZALOŽENA S SLOVENSKIMI IN NEMŠKIMI LEPOSLOVNIMI IN POUČNIMI KNJIGAMI SPREJEMAJO SE NAROČILA NA RAZNE ČASOPISE IN REVIE ZA MIKLAVŽA IN BOŽIČ PRIPOROČAMO VELIKO IZBIRO MLADINSKIH KNJIG S SLIKAMI

Prvovrstno **onduliranje** in rezanje »bubi frizure« v higijenični brivnici **Vjekoslav Gjurin** Maribor, Jurčičeva ulica 9

Razstava 1924

Podpisani bivši tajnik industrijsko-obrtno razstave leta 1924 ponovno vzhodna pozivam vse one, ki so starijale, kiso bili na tej odlikovani, da dvignej kolajne pri meni, ker ne morem istih dostaviti, ker nimam tozadevnega seznama. Kolajne izročim proti svoječasnemu potrdilu, ki je bilo vsakemu izdano.

Franjo Kenda, solastnik tvrdke I. Sancar, Maribor, Mlinška ul. 9 1734

Primerna in praktična

Miklavževa darila

dobite pri 1716

Slavko Cernetič, Aleksandrova 23 Moda, galanterija, parfumerija, pletenine, perilo itd.

Pisarniške potrebščine

najboljše kvalitete kupite le pri 1125

Zlati Brišnik, Maribor, Slovenska ul. 11 Vse tiskovine po naročilu.

Opozorilo!

Svarim vse one, ki me spravljajo v zvezo s ti-hotapstvom saharina, da bom proti vsem sodno postopal. 1731

Josip Ingolič, strojevodja

Izdaja Konzorcij »Jutra« v Ljubljani; predstavnik izdajatelja in urednik: **Fran Brozovič** v Mariboru, Tiska Mariborska tiskarna d. d., predstavnik **Stanka Detela** v Mariboru